Suomen Pysyvä Edustusto Bryssel EUE NEUVOSTORAPORTTI EUE2016-02618

EUE Holm Mikko(UM), Laitinen Anu(TEM), Lehtinen-Salo Jonna(TEM), Nieminen Pia(UM), Pellinen Riikka(UM), Vilhunen Leila(VNK), Koskela Akseli(TEM)

04.10.2016

Asia
Kilpailukykyneuvosto 29.9.2016

Kokous
Kilpailukykyneuvosto 29.09.2016

Kilpailukykyneuvostossa pääteemana oli jakamistalous, josta käytiin poliittinen linjakeskustelu. Komission tiedonannossaan valitsemaa päälinjaa pidettiin yleisesti hyvänä. Toivottiin komissio seuraavan linjausten toteutumista jäsenvaltioissa. Keskustelussa nousi vahvasti esiin halu edistää jakamistalouden kasvua. Parhaiden käytänteiden vaihtamista pidettiin tärkeänä. Myös Suomi painotti jakamistalouden potentiaalia sekä säädösympäristön selkeyttä. Suomi mainitsi yhtenä esimerkkinä jakamistaloutta edistävästä sääntelystä ehdotuksen liikennekaareksi.

Neuvosto käsitteli lisäksi reaalitalouden kilpailukykytilannetta, josta komissio antoi myös tilannekatsauksen. Keskustelussa jäsenvaltiot mm. esittelivät startup-yrityksille suunnattuja kansallisia hankkeita. Suomi muun muassa nosti esimerkkinä esiin Slush-tapahtuman.

Euroopan terästeollisuuden tilanteeseen liittyen komissiolta pyydettiin pikaisia toimenpiteitä. Komission näkemyksen mukaan tilannekuva terästeollisuuden tilasta on yhtenäinen. Jäsenvaltiot painottavat erilaisia toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi.

Lounaalla keskusteltiin rakennusteollisuuden tilasta Euroopassa yhdessä rakennusteollisuuden edustajien kanssa.

Lisäksi käsiteltiin useita tiedotusasioista, kuten yhtenäispatentin täytäntöönpanon tilanne, patenttien ja kasvinjalostajanoikeuden suhde, patentin lisäsuojatodistusta koskeva uudistustyö sekä standardisointipaketti.

Kilpailukykyneuvostossa allekirjoitettiin yhteinen standardisointialoite. Myös Suomi allekirjoitti aloitteen.

1. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin keskusteluitta.

Lainsäädäntökäsittelyt

2. A-kohtien luettelon hyväksyminen (12401/16)

Hyväksyttiin keskusteluitta.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

3. A-kohtien luettelon hyväksyminen (12402/16)

Hyväksyttiin keskusteluitta.

4. Kilpailukykytilanteen tarkistaminen: Reaalitalouden tilanne ja kilpailukykynäkökohtien valtavirtaistaminen

Komissio (komissaari Bienkowska) antoi tilannekatsauksen start-up ja scale-up-yritysten rahoituksesta. Start-up ja scale-up-yritykset lisäävät tuottavuutta ja ovat merkittävä työnantaja Euroopassa. Komissaari kuitenkin korosti, että yritys on helpompi perustaa (start-up) kuin saada kasvamaan (scale-up). Tämän vuoksi kasvuvaiheeseen on kiinnitettävä huomiota. Suurin ongelma on yritysten rahoitus, jota tarvitaan yrityksen kasvun eri vaiheissa. Komissaari muistutti, että komissio kehittää uusia instrumentteja, jotka auttavat scale-up-yrityksiä kasvamaan.

AT ja DE ovat työstäneet yhdessä asiakirjan, jossa esitellään, mitä tulisi tehdä EU-tasolla rahoituksen saatavuuden lisäämiseksi. Asiakirja sai laajasti kannatusta ja sitä käsiteltäneen mahdollisesti jo seuraavassa neuvoston kokouksessa.

Käytiin keskustelu ajankohtaisista kansallisista hankkeista. Jäsenmaat raportoivat erilaisista toimenpiteistä, kuten start-up ja scale-up-yrityksille suunnatusta pääomapankista (UK), ns. bisnesenkelirahoitusmalleista (BE) ja Suomen Slush –start-up -tapahtumasta. Korostettiin pankkirahoituksen vaihtoehtoja ja pohdittiin niiden puutteita EU:n rakennerahastojen osalta sekä vertaisrahoituksessa ja oikeanaikaisen riskirahoituksen osalta. Yhteisörahoituksesta toivotaan lainsäädäntöehdotusta. Rahoitusvälineiden, kuten COSMEn tulisi olla kaikkien jäsenmaiden tavoitettavissa. Yleisenä huolenaiheena pidettiin eurooppalaisten yritysten karkaamista kolmansien maiden markkinoille, erityisenä huolena osaamisen vuoto Piilaaksoon. Maksukyvyttömyysmenettelyt ja matchmaking –toiminnot saivat kannatusta osana rahoitusjärjestelyn kehittämistä.

5. Komission tiedotusasia: Yhteistyötaloutta koskeva eurooppalainen toimintasuunnitelma (9911/16, 12169/16)

Komissaari Bienkowska esitteli komission kesäkuussa julkaisemaa tiedonantoa jakamistaloudesta (yhteistyötalous). Tiedonannon avulla jakamistaloutta halutaan kehittää vastuullisesti ja tasapainoisesti. Haasteena tasapainoiselle kehitykselle komissio näkee säädösympäristöön liittyvän epävarmuuden ja sääntelyn pirstaloitumisen. Jäsenmaita kannustetaan käymään läpi omaa lainsäädäntöään ja arvioimaan, onko nykylainsäädäntö tarkoituksenmukaista jakamistalouden uusia toimintamalleja silmällä pitäen. Komission tarkoituksena on seurata jäsenmaissa tapahtuvaa kehitystä.

Keskustelussa jäsenmaat kiittivät ajankohtaisen aiheen nostamisesta esille ja pitivät komission tiedonantoa erittäin tervetulleena. Haasteet liittyen esimerkiksi verotukseen, alustojen vastuuseen sekä satunnaisen ja ammattimaisen toiminnan väliseen rajanvetoon ovat pitkälti samoja eri maissa.

Puheenvuoroissa korostettiin kuitenkin laajalti sitä, että jakamistalous tulee nähdä ennen kaikkea mahdollisuutena. Myös FI korosti jakamistalouden potentiaalia ja piti tärkeänä säädösympäristön selkeyttämistä. Lisäksi tarvitaan lisää tietoa jakamistalouden kehittymisestä ja sen vaikutuksista. Esimerkkinä uusia liiketoimintamalleja ja siten myös jakamistaloutta mahdollistavasta lainsäädännöstä FI mainitsi tuoreen hallituksen esityksen liikennekaareksi.

Puheenvuoroissa nousi esiin tarve jakaa parhaita käytäntöjä jäsenmaiden kesken (mm. LV, IE, HU, PT, MT). Lisäksi toivottiin, että komissio seuraisi tarkasti jakamistalouden säädösympäristön kehittymistä eri jäsenmaissa ja toisaalta jakamistalouden aikaansaamia vaikutuksia (mm. BE, FI, IT, NL, SE). Liiallisen pirstaloitumisen myötä riskinä nähtiin, että jakamistalouden osalta Eurooppaan ei synny aitoa sisämarkkinaa.

Jakamistaloutta pidettiin hyvänä käytännön esimerkkinä tilanteesta, jossa selkeästi kaivattaisiin tulevaisuuteen suuntautuvaa lainsäädäntöä (LV, NL, PT). Kansallisen lainsäädännön läpikäynti komission tiedonannon mukaisesti tarjoaa hyvän tilaisuuden myös yritysten hallinnollisen taakan vähentämiseen yleisesti (esim. LT ja RO). Myös tasapuolisten kilpailuolosuhteiden turvaamista pidettiin tärkeänä (DE, HU, PT).

Komissaari Bienkowska korosti loppupuheenvuorossaan, että komissio tulee seuraamaan tilannetta eri jäsenmaissa, ja kerää myös jäsenmaiden kaipaamia parhaita käytäntöjä.

6. Euroopan terästeollisuuden tilanne (11950/16)

Komissio (komissaari Bienkowska) esitteli maaliskuussa 2016 antamansa tiedonannon, jonka tavoitteena on säilyttää terästeollisuuden nykyinen ja taata tulevaisuuden kilpailukyky globaalissa toimintaympäristössä. Merkittävimmät ratkaisua vaativat ongelmat ovat ylituotanto ja hintakilpailu Kiinan kanssa sekä Kiinan WTO-status. Komissio painotti kestävän kehityksen, osaamisen kehittämisen sekä työllistämisen näkökulmia EU-tason kauppapoliittisten instrumenttien ja rahoituksen (hiili ja terästutkimusrahasto, Horisontti 2020, Euroopan strategisten investointien rahasto) kohdentamisessa. Kilpailukykyinen energiahintataso on balansoidun ETSS-järjestelmän ohella keskeisessä roolissa. Komissio korosti ja kiritti jäsenmaiden roolia sekä kauppapoliittisten instrumenttien että Kiinan markkinatalouskysymyksen ratkaisuissa.

Jäsenmaat jakoivat komission näkemyksen Kiinaa koskevien asioiden pikaisen ratkaisujen tarpeesta sekä korostivat jatkuvan dialogin tärkeyttä. Jotkut maat, kuten Saksa ja Iso-Britannia, pitivät markkinatalousstatusta tärkeänä mahdollistajana ja korostivat kauppapoliittisten instrumenttien modernisointia erillisenä prosessina. Useat maat toivat esille terästeollisuuden positiivisia ulkoisvaikutuksia muille toimialoille kuten palveluille ja muille korkean jalostusarvon tuotteille sekä innovaatioiden, energiatehokkuuden ja -hinnan sekä vähähiiliseen talouteen siirtymisen tärkeyttä. Komissio totesi, että kauppapoliittista välineistöä pitää teroittaa, mutta "lesser duty rulen" osalta komissio kaipasi jäsenmailta argumentoidumpaa keskustelua ja toivoi polkumyynnin vastaisen lainsäädännön pikaista vahvistamista.

Terästeollisuuden tila on esillä kolmen viikon päästä asia Eurooppa-neuvostossa.

<u>Lounaskeskustelu Euroopan rakennusteollisuuden tilasta</u>

Paikalla oli rakennustuoteteollisuuden edustajia. Rakennussektori on taloudellisesti merkittävä. Keskustelussa painotettiin investointien lisäämistä. On tärkeää käyttää kaikkia investointi-instrumentteja, jotta sektori kasvaa. On käytettävä EFSI:ä. Modernin teknologian käyttöä on lisättävä. Esitettiin, että rakennusmarkkinat ovat tällä hetkellä paikallisia ja sisämarkkinoiden näkökulmasta esteitä on poistettava, jotta markkinat voivat laajentua.

Muut asiat

7. a) Standardointipaketti

Neuvosto otti tiedoksi komission tiedotuksen. Komissio tekee taloudellisen selvityksen standardisoinnista. Keskeistä on yhteinen aloite (joint initiative), joka pitää sisällään 15 toimenpidettä vuoteen 2019 mennessä. Työ jatkuu ohjausryhmässä. Monet jäsenvaltiotkin ovat jo allekirjoittaneet yhteisen aloitteen, yhteensä 75 allekirjoitusta.

Allekirjoitettiin yhteinen standardisointialoite. Myös Suomi allekirjoitti aloitteen.

b) Kunnianhimoisen teollisuuspolitiikan kehittäminen Euroopassa (12093/16)

BE esitteli pyytämäänsä asiakohtaan laatimansa paperin. FR esitti, DE, IT, PL, HU, LU, ES, PT, RO tukemana, että horisontaali ja kunnianhimoinen tiedonanto sisältäen tiekartan olisi huomioitava v. 2017 työohjelmassa. KOM on valmis auttamaan Catepillar kriisissä. Tarjotaan myös sektorikohtaista taustaa kuten CCA. Ymmärrettävä miltä teollisuuden tulevaisuuden tulee näyttää ja kuinka valmistetaan alueemme muutokseen.

c) Euroopan siirtyminen vähähiiliseen talouteen

Asiakohdasta ei käyty keskustelua.

d) Yhtenäinen patentti ja yhdistetty patenttituomioistuin (12101/16)

Puheenjohtaja totesi, että yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehty sopimus tulee voimaan tarvittavien sopimusratifiointien loppuunsaattamisen myötä. Tähän mennessä 11 jäsenvaltioita on ratifioinut sopimuksen kahden sopimusjäsenvaltion vielä puuttuessa. Komissaari Bienkowska totesi asian olevan erittäin korkealla EU:n kilpailukykyagendalla ja vetosi ratifiointiprosessin loppuunsaattamisen puolesta.

Useat maat (DE, RO, FR, SI, LU) esittivät tukensa SE:n ja BE:n toimesta laaditulle julistukselle ratifioinnin kiireellisen loppuunsaattamisen puolesta. DE kertoi, että sen ratifiointia koskeva kansallinen lainsäädäntö on juuri parlamentin käsiteltävänä. Myös UK kiitti SE ja BE niiden aktiivisuudesta ja kertoi hallintonsa käsittelevän asian jatkoa poliittiset ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

e) Aiheesta "Tasapainon löytäminen: mahdollisia ratkaisuja patenteista ja kasvinjalostajanoikeuksista käytävään keskusteluun" Brysselissä 18. toukokuuta 2016 pidetyn konferenssin tulokset (12102/16)

Alankomaat järjesti puheenjohtajuuskaudellaan tilaisuuden, jossa käsiteltiin patenttisuojan ja kasvinjalostajan oikeuksien välistä suhdetta. Tilaisuuteen osallistui 200 eri intressiryhmien edustajaa.

Komissio valmistelee parhaillaan asiaan liittyvää tulkitsevaa tiedonantoa, jonka osalta NL toivoi komissiolta tilannetietoja.

Komissaari Bienkowska toi esiin ymmärryksensä asian merkityksestä toimijoille ja esitti, että KOM haluaa edetä pragmaattisesti. Tämä tarkoittaa, ettei KOM aio avata bioteknologiadirektiiviä,

vaan asiaa selkiytetään tiedonannolla, joka annetaan vuoden loppuun mennessä. KOM korosti tulevan tiedonannon ohjeenomaista luonnetta.

f) Lisäsuojatodistuksesta annetun asetuksen tarkistus lisäsuojatodistuksen mukaista valmistusta koskevan poikkeuksen käyttöönoton osalta (12422/16)

KOM on osana sisämarkkinastrategiaan liittyviä aloitteita ilmoittanut aikeestaan arvioida lisäsuojatodistusjärjestelmän muutostarpeita, mukaan lukien mahdollisuutta lääkevalmistukseen vientitarkoituksissa lisäsuojatodistuksen voimassaoloaikana.

Komissaari Bienkowska kertoi, että KOM on parhaillaan viimeistelemässä asian alustavaa vaikutusarviointia ja julkinen kuuleminen ajoittuisi ensi vuodelle. KOM on myös teettänyt/tekemässä asiasta kahta selvitystä; toinen oikeudellisista ja toinen taloudellisista lähtökohdista. KOM mukaan tässä vaiheessa on kuitenkin liian varhaista esittää arviota, mihin ratkaisuihin sisällön osalta edettäisiin. KOM tulee tiedottamaan neuvostoa valmistelun edetessä.

HU vetosi komissioon ehdotuksen pikaisen antamisen puolesta, jotta lainsäädäntö voidaan hyväksyä vuoteen 2019 mennessä. HU esitti asian olevan kriittinen eurooppalaisen lääketeollisuuden ja sen mahdollistamien työpaikkojen vuoksi. Tämän lisäksi asiassa käytti puheenvuoron ainoastaan DE, joka puolestaan esitti, ettei uudelle sääntelylle olisi tarvetta ja korosti sen sijaan komission selvitysten loppuunsaattamista.

Suomen edustajat
Pysyvän edustajan sijainen Minna Kivimäki virkamiesvaltuuskuntineen

Asiakirjat
Asiakohdittain

Liitteet

Viite

Asiasanat	kilpailukyky, kilpailukykyneuvosto, patentit, rakennusteollisuus, sisämarkkinat, teollisuus, teollisuuspolitiikka, tavaroiden vapaa liikkuvuus
Hoitaa	**TEM, UM**
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, STM, TRAFI, TULLI, VM, VNK, VTV, YM